

## OCDE a desemnat campionii procedurii amiabile. România, încotro?

**Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a publicat cu ocazia Zilei certitudinii fiscale (Tax Certainty Day) de pe 18 noiembrie 2020, un top al celor mai performante țări în cadrul procedurilor amiabile, intitulat Premiile MAP 2019. Este document nou care vine în completarea statisticilor anuale privind procedurile amiabile (Mutual Agreement Procedure - MAP) pe care organizația le face publice cu regularitate.**

Vom prezenta succint în continuare aspectele cele mai relevante atât în privința statisticilor globale privind procedurile amiabile, cât și câștigătorii Premiilor MAP 2019, pentru fiecare dintre categoriile propuse de OCDE, cu referire la locul pe care îl ocupa România în cadrul acestui „peisaj” global al procedurilor amiabile.

### Statistici MAP 2019

Reamintim ca statisticile publicate de OCDE sunt rezultatul angajamentelor asumate de statele care au decis să implementeze standardul minim impus prin Acțiunea 14 „Eficientizarea mecanismelor de soluționare a disputelor” din cadrul planului de măsuri pentru Prevenirea erodării bazei impozabile și transferul profiturilor OCDE.

OCDE ofera, astfel, pe site-ul propriu informații statistice privind procedurile amiabile în anul 2019 din 105 jurisdicții. Acestea acopera majoritatea procedurilor amiabile existente la nivel global și prezintă detalii pentru fiecare jurisdicție în parte, cât și informații agregate la nivel global.

Per ansamblu, statisticile aferente anului 2019 ne arată următoarele:

- Numărul de cazuri noi continua să crească, în anul 2019 fiind cu 20% mai multe cazuri de prețuri de transfer începute și cu 5% mai multe cazuri din alte domenii, comparativ cu anul 2018.
- Deși autoritățile competente au închis mai multe cazuri în 2019 decât în 2018, numărul de cazuri nefinalizate la nivel global continua să crească, fapt datorat creșterii numărului de aplicații MAP noi

Am putea concluziona că interesul contribuabililor pentru acest instrument alternativ de soluționare a disputelor fiscale a crescut constant și tinde să devină un mecanism uzual de soluționare litigiilor fiscale, alături de cele tradiționale. Totuși, autoritățile fiscale par să nu țină ritmul cu aceste schimbări de abordare din partea contribuabililor.

- În cazul procedurilor amiabile încheiate în anul 2019, 52% din acestea au fost finalizate printr-un acord amiabil care a rezolvat pe deplin dubla impunere (cu 5% mai puțin decât în 2018), iar în 15% din cazuri (mai puțin cu 2% decât în 2018), statele au oferit soluții unilaterale de eliminare a dublei impuneri.
- Durata medie de soluționare a cererilor nu s-a îmbunătățit semnificativ în cazurile de prețuri de transfer – 31 de luni în 2019, comparativ cu 33 de luni în 2018 – iar în celelalte cazuri, durata medie chiar a crescut – 22 de luni în 2019, comparativ cu 14 luni în 2018.

Ar putea rezulta că statele sunt în continuare mai degrabă înclinate spre o negociere între ele pentru soluționarea disputelor fiscale, decât spre soluționarea acestora de o manieră unilaterală, ceea ce – combinat cu statisticile de mai sus – releva necesitatea unei abordări proactive și eficiente din partea tuturor statelor implicate în procedura amiabilă pentru a elimina, pe calea negocierilor, dubla impunere într-un termen rezonabil (sau macar în termenul legal, dacă este cazul).

## **Premiile MAP 2019**

Cu titlu de noutate, anul acesta OCDE publica pe site-ul propriu așa-numitele Premii MAP 2019 în cadrul carora sunt aduse în atenția publicului cele mai performante jurisdicții în materia procedurilor amiabile, în funcție de patru categorii, după cum urmează:

### **1. Durata medie pentru închiderea cazurilor MAP**

- în materia prețurilor de transfer, pe primele locuri se situează Marea Britanie și Japonia, cu o durată medie de 21 de luni pentru soluționarea procedurilor amiabile;
- și în celelalte cazuri, Marea Britanie ocupă primul loc în clasament, cu o durată medie de soluționare de 6 luni.

**2. „Vârsta” cazurilor** – țara cu cele mai puține cazuri vechi (i.e. cazuri primite înainte de 2016) ramase încă în lucru la finalul anului 2019 este Belgia, cu un procent de 10%.

### **3. Managementul cazurilor:**

- din categoria jurisdicțiilor care gestionau peste 100 de cazuri la finalul anului 2019, Belgia ocupă primul loc, având o rată de închidere a cazurilor de aproximativ 67%.
- din categoria jurisdicțiilor care gestionau între 20 și 100 de cazuri la finalul anului 2019, Norvegia ocupă primul loc, având o rată de închidere a cazurilor de aproximativ 65%.

### **4. Cooperare:**

- în materia prețurilor de transfer, cele două țări între care a existat cea mai eficientă cooperare sunt India și Japonia, acestea ajungând la un acord amiabil în 64% din cazuri;
- în celelalte cazuri, primul loc este ocupat de Norvegia și Statele Unite ale Americii, acestea ajungând la un acord amiabil în 94% din cazuri.

## **România. Unde ne situăm?**

Momentan, România nu se afla pe niciunul dintre aceste clasamente, fiind la început de drum atât în ceea ce privește numărul cazurilor de MAP, cât și expunerea la o cauzistică diversificată. Numărul inspecțiilor fiscale care vizează prețurile de transfer a fost și este în continuă creștere în ultimii ani la nivel național, iar multe dintre acestea au condus la o dublă impunere la nivel de grup care a determinat inițierea unor proceduri amiabile. Totuși, România nu are, în continuare, nicio procedură amiabilă soluționată pe fond la acest moment, conform statisticilor OCDE. Credem că este unul dintre motivele pentru care statisticile arată că entitățile afectate de dubla impunere au recurs la procedură amiabilă într-un număr din ce în ce mai scăzut. Mai exact, în anul 2019 au fost inițiate doar 8 proceduri amiabile, față de 17 cazuri în anul 2018.

Numărul limitat de proceduri amiabile inițiate în România poate fi și o consecință a necunoașterii, în rândul contribuabililor, a modului de funcționare a acestui mecanism de evitare a dublei impuneri, respectiv a avantajelor și dezavantajelor pe care le presupune, în contextul în care și vizibilitatea asupra acestui instrument, la nivelul autorităților fiscale, este una relativ scăzută.

Din statisticile publicate de OCDE aflăm însă că principalii parteneri ai României în procedurile amiabile sunt Austria și Germania, Austria aflându-se pe locul 6 în topul țărilor cu cea mai mică durată medie de soluționare a cazurilor, iar Germania aflându-se pe locul 4 în topul țărilor cu cea mai mare rată de închidere a cazurilor.

După cum anticipăm, în ceea ce privește soluționarea procedurilor amiabile, în anul 2019 în România au fost închise 6 cazuri de MAP. Din păcate însă, niciunul din acestea nu a fost soluționat prin ajungerea la un acord între

cele doua autoritati pentru eliminarea în totalitate a dublei impunerii, ci fie au fost acordate soluții unilaterale, fie au fost gasite remedii interne, fie contribuabilul și-a retras cererea.

## Concluzii

Statisticile publicate de OCDE releva ca principalii parteneri ai României în procedurile amiabile sunt Austria și Germania. Ambele țări se afla în topul ierarhiei realizate, Austria aflându-se pe locul 6 în topul țărilor cu cea mai mica durata medie de soluționare a cazurilor, iar Germania aflându-se pe locul 4 în topul țărilor cu cea mai mare rata de închidere a cazurilor. Aceste date genereaza premise excelente pentru soluționarea procedurilor amiabile demarate de catre contribuabilii români, autoritatea competenta româna fiind în poziția de a ține legatura și a negocia cu autorități competente cu un apetit de soluționare a cazurilor extrem de ridicat.

În ceea ce privește soluționarea procedurilor amiabile, în anul 2019 în România au fost închise 6 cazuri de MAP.

Numarul limitat de proceduri amiabile inițiate în România este, în primul rând, consecința necunoașterii, în rândul contribuabililor, a modului de funcționare a acestui mecanism de evitare a dublei impunerii, respectiv a avantajelor și dezavantajelor pe care le presupune. Totuși, cum numarul inspecțiilor fiscale care vizeaza prețurile de transfer a fost și este în continua creștere în ultimii ani la nivel național, iar multe dintre acestea au condus la o dubla impozitare la nivel de grup care a determinat inițierea unor proceduri amiabile, ne așteptam ca expunerea și experiența în atât în rândul contribuabililor, cât și la nivelul autorității competente române sa creasca și sa se dezvolte în viitor, astfel încât numarul cauzelor soluționate sa creasca semnificativ în urmatoarea perioada.

În egala masura, aceste perspective optimiste sunt determinate și de transpunerea în legislația româneasca a Directivei (UE) 2017/1852 a Consiliului din 10 octombrie 2017 privind mecanismele de soluționare a litigiilor fiscale în Uniunea Europeana și care confirma angajamentul ferm al Statelor Membre spre eficientizarea acestui instrument de evitare a dublei impunerii prin consacrarea lui legislativa în dreptul european. Noile proceduri, aplicabile tranzacțiilor desfașurate începând cu 2018, sunt detaliate și precise, astfel încât apreciem ca vor crește și mai mult expunerea, înțelegerea și, deci, popularizarea procedurii amiabile ca și mijloc alternativ de soluționare a disputelor fiscale, care va intra, astfel, în rândul mecanismelor uzuale utilizate de contribuabili în vederea evitarii dublei impozitari.

În concluzie, statisticile OCDE, dar mai ales instituirea premiilor, contureaza o preocupare din ce în ce mai pregnantă a statelor pentru a da o noua dimensiune procedurilor amiabile. Ne așteptam, astfel, ca interesul și entuziasmul autorităților fiscale competente sa creasca exponențial în urmatoare perioada, inclusiv pe fondul vizibilității pe care o confera "premierea" și recunoașterea publica, la nivel mondial, a meritelor statelor de catre OCDE.

Provocarile procedurii amiabile și practicile administrației fiscale din România, precum și avantajele și dezavantajele acesteia vor fi dezbătute pe larg în cadrul webinarului organizat de echipa de prețuri de transfer a PwC România, în data de 8 decembrie 2020.